

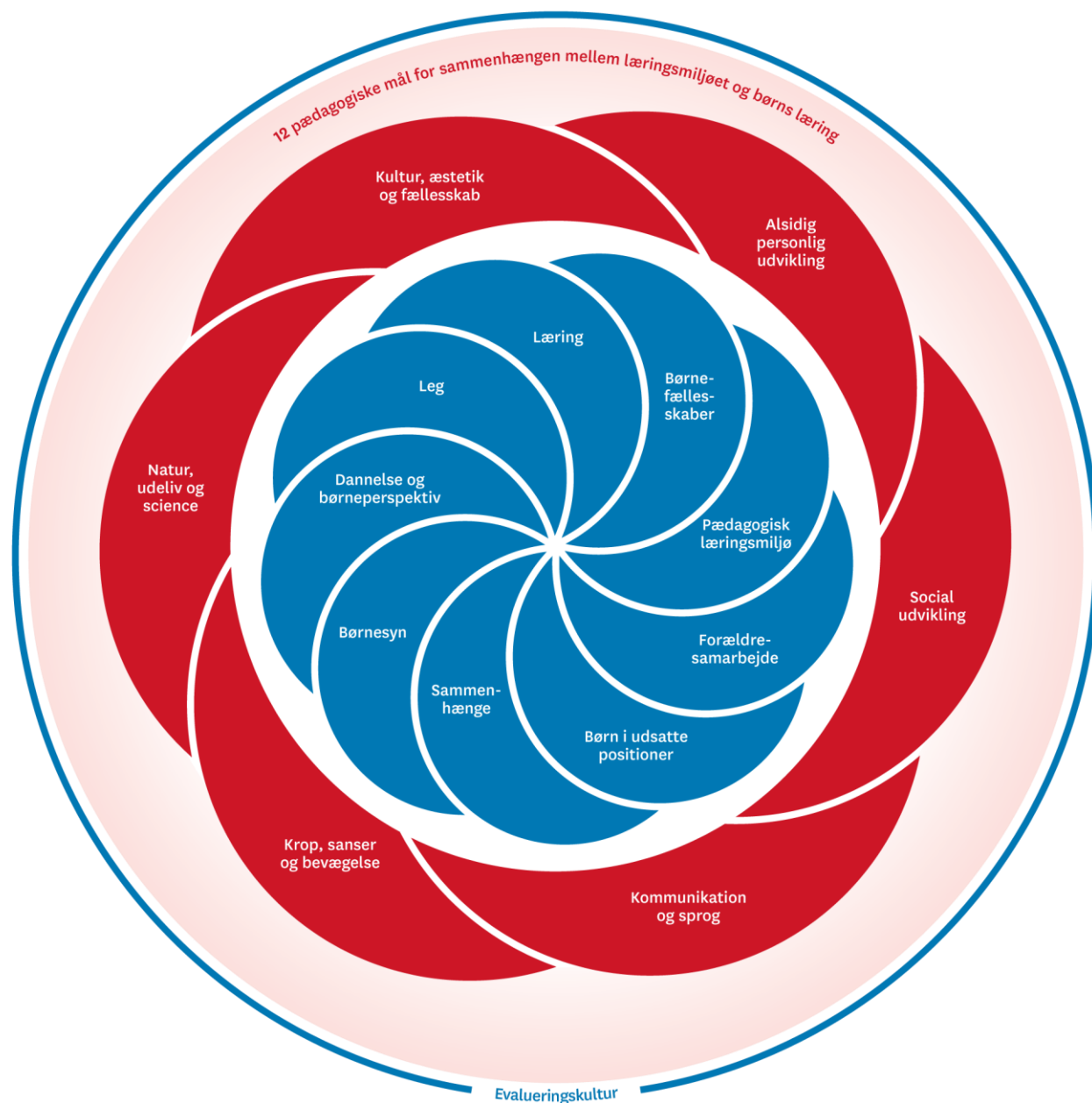
Pædagogisk læreplan for Ravsted Børneunivers Dagplejen 2023

Ravsted
Børneunivers

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor hen-

vises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Ravsted Skole danner sammen med Dagplejen, Børnehaven og SFO - Ravsted Børneunivers.

Fælleslederen udgør den daglige ledelse for hele ordningen. Det betyder et meget tæt samarbejde mellem de tre institutioner – og et fælles mål, som er at give børnene trygge og udviklende rammer fra start i dagplejen, til de forlader skolen efter 6. kl. Vi mener nemlig at trygge børn, der trives og deltager i fællesskabet, lærer bedst. Gennem vores fælles mål bliver vores værdigrundlag skabt, som er: **”tryghed skaber udvikling”**.

Tryghed skaber udvikling

Vi samarbejder, som en naturlig del af hverdagen omkring børnenes overgang fra hjemmet til dagpleje, fra dagplejen til børnehaven og videre til skole. Vi mener, samarbejdet er med til at skabe en ”rød tråd” i børnenes liv, som gør overgangen tryk og blid, da børnene i dagplejen og børnehaven benytter skolens gymnastiksal, deltager i forskellige arrangementer på skolen; såsom morgensang og læsearrangementer mm.

Dagplejen

I Ravsted Børneunivers er ansat 2 fagligt dygtige dagplejere, hvor pasningen foregår i eget hjem. Desuden er der tilknyttet en gæstedagplejer.

Dagplejerne mødes ugentlig, så vidt det er muligt i fælles legestue, der befinder sig på skolen, hvor børnene får mulighed for, at deltage i forskellige aktiviteter og få oplevelser med en større gruppe af børn, Desuden har dagplejerne tæt samarbejde med børnehaven, der besøges hver fredag formiddag, hvis muligt.

Dagplejerne er unikke på hver deres måde, men hos dem begge er det børnenes trivsel og velvære, der kommer i første række.

Dagplejerne mødes i legestuen og besøger hinanden, så børnene er trygge og kender den anden dagplejer, når de skal i gæstepleje.

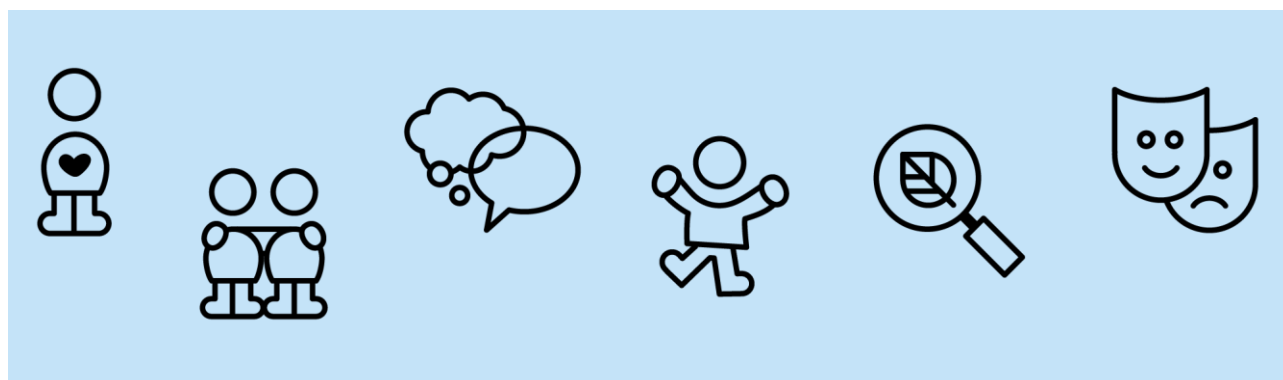
Børnefællesskaber i legestuen I heldagslegestuen får børnene muligheden for at blive en del af et mangfoldigt børnefællesskab. Børnene får relationer til og modspil fra en større gruppe børn og møder flere voksne. De får oplevelser gennem pædagogiske læringsmiljøer i anderledes og større rammer. Ligestuens indhold og opbygning tager udgangspunkt i børnenes aktuelle behov og kompetencer. Ligestuen understøtter sammenhænge og gode overgange i børnenes liv. Pædagogiske hverdagsrutiner er betydningsfulde, idet de er daglige, tilbagevendende, vedvarende og spredt over hele dagen.

Den enkelte dagplejer tilrettelægger en hverdag der tager udgangspunkt i børnenes behov, trivsel og udvikling. Det er den samme voksne, der varetager barnets behov i løbet af dagen, hvilket er med til, at give det lille barn en tryk dag i dagpleje.

I Dagplejen arbejdes der med sanser, stimulering, oplevelser i naturen, mad, forskellige materialer og sprog.

Dagplejerne ved Ravsted Børneunivers har deltaget i projektet "Vi lærer sprog" der har givet flotte resultater og fantastiske materialer og redskaber der bruges i det daglige.

Der arbejdes ud fra den lovbestemte styrkede pædagogiske læreplan og der er fokus på det enkelte barns trivsel, læring og dannelse.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi ser grundelementerne i de styrkede læreplaner som vores faglige udgangspunkt, set ud fra det enkelte barn og børnegruppens behov.

I Dagplejen i Ravsted Børneunivers er vi pædagogisk optaget af, at barne-synet er defineret som det at være barn har en værdi i sig selv. Det er vigtigt for os at der er tid og omsorg for det enkelte barn i et familiemiljø.

Vi understøtter det enkelte barns læreproces med udgangspunkt i det barn allerede kan. Vi støtter dette ved at følge barnets spor og vi møder barnet positivt, når det inviterer os eller andre børn ind i dialogen, relationen eller legen. Det er med til at barnet føler sig værdsat.

I hverdagen er vi nysgerrige på, hvad det enkelte barn og børnegruppen er optaget af. Det enkelte barn skal tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Vi tilbyder forskellige læringsrum, nogle gange går vi foran barnet i legen/ aktiviteten når vi tilbyder vokseninitieret leg/ læring. Det er der, vi sætter en ramme for legen samtidig med at vi er aktive medspillere for at vise vejen med vores faglig viden om, hvad barnet eller børnegruppen har brug for, at lære i disse lege/ aktiviteter. Andre gange går ved siden af barnet som f.eks. når vi skal kunne understøtte en ny kompetence som barnet er ved at lære,

eller vi gerne vil støtte barnet i en ny tillært kompetence. Andre gange er vi blot tilskuer til legen.

I hverdagen bestræber vi os på at være lyttende og nærværende voksne rollemodeller, der skaber trygge og forudsigelige rammer.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det er vigtigt for os, at barnet får en god og tryk aflevering med nærværende kendte voksne, hvor vi vinker med barnet, har tid til leg eller et kram hvis det er det barnet har behov for.

Vi tænker i pædagogiske læringsmiljøer hele dagen. I Dagplejen etablerer vi i de daglige rutiner et pædagogisk læringsmiljø f.eks. imens det får skiftet ble, så barnet får stimuleret sin følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling, at barnet støttes i selvhjulpenhed ved f.eks. at tage flyverdragt på i garderoben, hvor barnet også lærer at tage hensyn til andre.

Det er vigtigt for os at tilrettelægge et kreativt læringsmiljø for barnet, hvor der også er plads til at barnet kan gøre sig beskidt.

I Dagplejen tænker vi meget naturen som et læringsmiljø, hvor der er mulighed for sanseoplevelser. Her kan det enkelte barn sammen med de øvrige børn gå på opdagelse, bevæge sig, være nysgerrige, være kreative og fordybe sig. Vi følger naturens gang sammen med børnene og italesætter forandringerne i vind og vejr.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring

Forældrene er de primære voksne i børnenes liv og har det primære ansvar for børnenes trivsel.

Derfor inddrages forældrene aktivt omkring deres barns dannelse, læring, trivsel og udvikling. Dette sikrer vi gennem en daglig og tillidsfuld dialog med forældrene, ved at lytte til forældrenes erfaringer og kendskab til deres barn. Jo mere viden der deles, jo mere kommer det barnet til gode. Vi ser forældrene som en ressource og en ligeværdig samarbejdspartner.

Vi ønsker at være nysgerrige på barnet i alle dets arenaer. I dagplejen arbejder vi på et inspirerende forældresamarbejde. Vores ønske er at forældrene skal være aktive deltagende i børnenes liv i dagplejen.

I det enkelte dagplejehjem visualiserer vi læreplanerne så forældrene får mulighed for at se hvad der overordnet arbejdes med i hvert enkelt dagplejehjem.

Ved 2½ års alderen inviteres forældrene til en opfølgende samtale om barnets udvikling og trivsel hos dagplejeren. Ved denne samtale deltager også dagplejepædagogen. Denne samtale tager udgangspunkt i læreplanstemaerne som dagplejepædagogen tager et referat af. Disse papir samt trivsels-skema bliver videregivet ved overgangsmødet, når barnet skal i børnehave.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn i Dagplejen har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Vi arbejder med at vores læringsrum er indrettet inkluderende så alle børn har mulighed for fordybelse og deltagelse på egne præmisser. Det betyder at barnet altid kan trække sig fra en aktivitet eller at dagplejeren kan bøje aktiviteten for at støtte barnets deltagelsesmuligheder. Vi giver børnene mulighed for at deltage på det niveau der passer til barnet.

Vi er bevidste om at skabe læringsmiljøer som giver alle børn samme udviklingsmuligheder.

Sammenhæng til børnehaven

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaven?

Overgangen til Krudtuglen tager udgangspunkt i det enkelte barn og forældres behov.

Vi tilrettelægger overgangen individuelt og i det tempo som barn og forældre føler sig trygge i. Barnet kan f.eks. komme på besøg et par timer i Krudtuglen, imens er dagplejeren i Legestuen så barnet hurtigt kan komme over til dagplejeren hvis det opleves utrygt.

Vi lægger stor vægt på at overgangene bliver en så succesfuld oplevelse som muligt.

Inden barnets start i Krudtuglen afholdes et møde hvor forældrene, primærpædagogen, dagplejeren og evt. dagplejepædagogen deltager. Mødet afholdes i kendte omgivelser i dagplejerens hjem. Ved mødet lægges der vægt på at udveksle gensidige informationer om barnet for at sikre en så god overgang som muligt for barnet og forældrene.

Hvis barnet skal i en anden børnehave udfyldes overgangspapir samt trivselsskemaer i samarbejde med forældrene.

Vi arbejder ud fra ” Den røde tråd i barnets liv” derfor besøger dagplejen børnehaven hver fredag. Det skaber tryghed i overgangen, at børnene er kendte med omgivelserne og de voksne inden opstart i børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Det er vigtigt for os at barnet får en forståelse for det omkringliggende lokalsamfund. At vi som Børneunivers er synlige og en aktiv del af samfundet

Vi benytter i høj grad det omkringliggende lokalsamfund. De fysiske faciliteter såsom legepladser, markveje samt skov bliver jævnligt brugt. Ved forskellige temaer besøges f.eks. den lokale brandstation eller en Bondegård i nærområdet. Desuden bruger vi den lokale købmand, hvor børnene kommer med op at handle, til når vi f.eks. bager. Vi har også etableret et godt samarbejde med den nærliggende Kindergarten.

Af kulturtilbud i nærområdet benyttes den lokale kirke til salmesang samt juleafslutning.

Vi søger de tilbud der gives til aldersklassen fra Den Børnekulturelle rygsæk i Aabenraa kommune.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi bestræber os på at være lyttende og nærværende voksne. For Dagplejen er det vigtigt at barnet oplever tryghed og omsorg i hverdagen i dagplejehjemmet. Samspillet med børnene er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance. Vi lægger vægt på at børnene oplever dagplejehjemmet som en tryk base hvor omgangstonen er anerkendende og harmonisk.

Det er ligeledes vigtigt for Dagplejen at barnet har mulighed for en tæt kropslig kontakt, at dagplejeren er i øjenhøjde med børnene.

I hverdagen lægger vi vægt på en god hygiejne for at reducerer sygdom og smitte børnene imellem.

I hvert enkelt dagplejehjem er der gode og store rum både ude som inde der giver rig mulighed for leg og mere fysiske udfoldelse. Der er mulighed for at lege mere stille lege og gode muligheder for at kunne trække sig, hvis der er behov for det.

Digital dannelse

Dagplejerne har en iPad til rådighed. iPad er et uundværligt redskab i den daglige kommunikation med kontoret, kolleger og forældre. iPad kan anvendes ligeså i hverdagen til optag af små film som kan hjælpe til refleksion og justering af pædagogisk praksis, samt til dokumentation, optimering og kvalificering af pædagogisk vejledning og sparring i samarbejde med dagplejepædagogen. Der er en fælles beslutning og forståelse af, at iPad i samvær med en voksen kan bidrage til barnets læring eks. sange, musik, puslespil.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

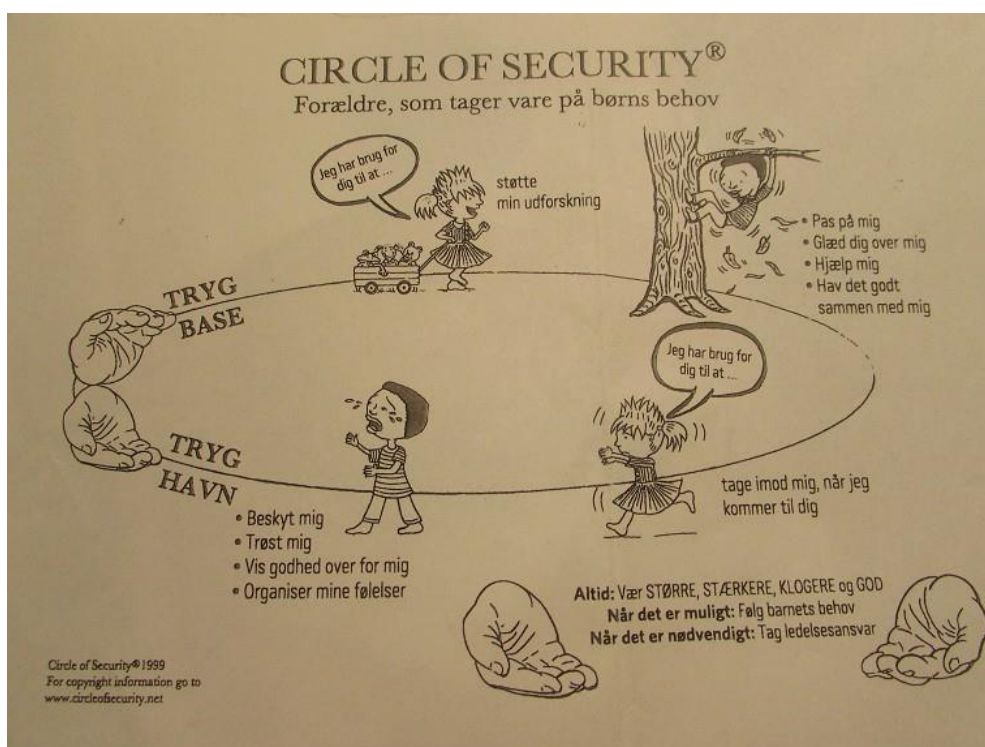
1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Aktive deltagende voksne som er med til at skabe et trygt læringsmiljø hele dagen for børnene i deres lege og fællesskaber.

- Vi benævner alle børnene. Alle skal føle sig betydningsfulde i børnefællesskabet.

- Vi har altid fokus på selvhjulpethed. I sær i forbindelse med måltidet. Men også i forbindelse med tøj og andre rutiner i dagligdagen. Det øger børnenes selvtillid og selvværd.
- For at have en positiv selvopfattelse og gåpåmod, er man nødt til at have en god selvværdsfølelse. Derfor arbejder vi meget bevidst med at støtte barnets selvværd.
- I vores dagpleje respekterer og anerkender vi forskelligheder
- Vi støtter barnet i en positiv selvopfattelse og i at have tillid til andre. Vi støtter dem i udviklingen af nysgerrighed og i en begyndende forestilling om sig selv og omverdenen.
- Fysisk kontakt og nærvær
- Vi finder det vigtigt, at der er plads til at barnet udvikler sin kreative tankegang – og at barnet får lov til at udfolde denne på forskellige måder.
- Vi er meget opmærksomme på at hverdagen indeholder såvel strukturerede som ustrukturerede situationer.
- Vi støtter børnene i at mærke og forstå deres egne og hinandens forskellige følelser. Vi benævner følelserne og snakker om hændelsen. Et vigtigt udgangspunkt er også, at den voksne støtter barnets følelse og hjælper med en løsning

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- Vi støtter barnet i at etablere venskaber med andre børn og indleve sig i, hvordan andre føler og tænker.
- Vi lærer barnet at tilegne sig sociale spilleregler og lærer det at være en del af fællesskabet.
- Vi støtter barnet i at respektere og være nysgerrige overfor hinandens forskelligheder og i at være rummelige.
- Vi hjælper børnene med at kunne udtrykke sig til hinanden og være opmærksomme på hinanden.
- Vi hjælper børnene til at kunne deltage i et fællesskab og til at opleve samhørighed.
- Vi lærer dem at kommunikere – nonverbalt og verbalt, både når de skal udtrykke sig og når de skal lytte til og aflæse andre børn og voksne.
- Vi lader børnene hjælpe hinanden og de voksne i hverdagen. Dette giver barnet en følelse af at være betydningsfuld i fællesskabet.

- Børnene får mulighed for at øve sig i at løse konflikter i dagplejehøjde. Vi venter med at gribe ind i konflikter og give den fulde løsning. Vi hjælper børnene med løsningsforslag.
- Vi tror på at forholdet mellem de voksne smitter af på børnene.
- Vi understøtter børnenes muligheder for at lege sammen og skabe venskaber både i strukturerede og ustrukturerede situationer.

Vi støtter børnene i at lære:

- at samarbejde med andre børn
- at gennemføre legeprojekter
- at løse konflikter
- at få viden om andre børn
- at dele glæde og følelser
- at få ideer til nye lege
- turtagning

Disse ting understøtter vi f.eks. ved at:

- Benævne hvordan vi aflæser barnets nonverbale udtryk.
- Lave samlinger, hvor barnet får en oplevelse af at være en del af en gruppe. Samlingerne bruges også ofte til skiftevis at være i centrum og være den, der ser de andre.
- Lære børnene om turtagning. F.eks. når vi tager en lille motorikbane ind på stuen og lærer dem at vente på det bliver deres tur. Og også at lære dem om den ping-pong effekt, der er i en samtale, hvor den voksne siger noget og venter på at barnet skal sige noget igen osv. Dette skal børnene også lære hinanden imellem.
- Vi benævner os selv eller andre børn, således at vi hviler opmærksomheden udenfor det enkelte barn. Dette hjælper barnet med at lære at aflæse andre.
- Vi støtter barnet i at benævne sig selv og sine egne behov blandt andet i konfliktsituationer.
- Vi opfordrer børnene til at lege med hinanden. Vi skaber plads til at børnene kan lege med hinanden både i små og større grupper. Vi

deltager selv i børnenes lege, men lader dem også lege og fordybe sig selv også med hinanden.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Vi får ofte børnene når de er 6 -11 måneder gamle. I den alder har de en begyndende sprogforståelse både af det nonverbale og verbale sprog. De er præverbale i kommunikationen dvs. at det handler en del om mimik og gestik og de pludrer. Vi er opmærksomme og følger det enkelte barns sprogudvikling.

Omkring 1-årsalderen er vi opmærksomme på om barnet kan få ord og at deres sprogforståelse er langt større. Når barnet går ud af dagplejen kan barnet ofte sige lange sætninger. Omkring 600 ord og nogle bøjninger af ord, ordstillinger, nogle endelser, stille spørgsmål, lave benægtelser, lave ledsætninger, farverne og nogle abstrakte begreber.

I løbet af dagplejetiden har barnet også fået mange erfaringer i at kommunikere, så de kan indgå i et socialt samvær på en god måde. Det kræver at barnet får lært at ”læse” andres ansigtsudtryk, være nysgerrig overfor andre og forstå og respektere andre og at barnet ligeledes selv kan sige til og fra på en aldersvarende måde.

Vi er opmærksomme på at støtte barnets sproglige udvikling – sproglige kompetencer. Vi følger barnets fokus og interesse og spørger omkring dette og benævner omkring dette. Vi bestræber os også på at vente på barnets svar. Vi udvider barnets svar. Vi taler med barnet om et ord eller emne i

forskellige sammenhænge. Vi læser med børnene og gør forældre opmærksomme på, hvor vigtigt det er, at de læser med deres barn. Vi læser og taler om det, vi læser og lader interessen styre samtalen. Vi sætter fokus på nogle detaljer, hvis barnet er klar til det. En dagplejeform for det, man nu kalder dialogisk læsning. Børnene lærer at lytte og deltage og koncentrere sig.

- Vi leger med rim og remser og opfordrer forældrene til det samme.
- Vi viser børnene de sammenhænge, skriftsproget bruges i. Eksempelvis når deres navn står skrevet forskellige steder.
- Vi hører cd'er med lyde og træner derved lydlig opmærksomhed.
- Vi er opmærksomme på at tale tydeligt i vores dialog, meddelelser, spørgsmål og hensigter og gentager mange, mange gange.
- Til de lidt større 1½-2-årige taler vi mere nuanceret hele tiden, idet de lærer grammatik, ordstilling, endelser og mønstre ordene bruges i – ved at høre det fra os voksne.
- Barnets sproglige udvikling er vigtig, idet den er grundlaget for meget; eksempelvis det senere skriftlige sprog, læseevnen, det sociale samspil som barnet kan være med i osv. Såfremt vi er i tvivl om et barns sproglige udvikling, taler vi med forældrene. Er der brug for yderlige tiltag, kan vi bruge kommunens talepædagog, som kan komme ud og observere barnet og hjælpe os videre derfra..

I vores dagpleje ønsker vi, at læring skal drives af lyst og leg og vi vil forde, at de drager egne erfaringer. Derfor vil vi gerne bestræbe os på at følge barnets interesser/fokus, når vi arbejder med sproget; eksempelvis med fælles opmærksomhed.

- Semantik (eksempelvis næsen løber og barnet løber – forskellige betydninger af ord)
- Forholdsord
- At barnet tilegner sig grammatik implicit hen ad vejen
- Sprog er ikke blot at afkode ord. Det er vigtigt at kunne forstå meninger og hensigter.
- Sprog kædes sammen med handlinger (eks. hop, kravl og smil)
- Med tonen i sproget lægger vi op til en dialog, hvor vi ikke ved, hvor vi skal hen. En dialog hvor vi er kreative i dialogen med barnet. Ikke en forenklet undervisningsdialog med rigtigt og forkert.
- Lege med ordene - lege at være en fisk der svømmer, se fisk på en iPad, spise fisk, tegne fisk osv.

- Vi er opmærksomme på, at ord, der giver mest mening her og nu, læres bedst.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- Vi er gennem hele barnets dagplejeforløb meget opmærksomme på om barnet tilegner sig de grundlæggende og alderssvarende færdigheder, som er basale for deres videre udvikling.
- Vi støtter det enkelte barn til at videreudvikle deres basale fysiske formlåen lige præcis i den udviklefase, som barnet er nået til.
- Vi har en meget stærk mening om, at børn i denne alder har brug for masser af nærhed og omsorg. Vi er meget opmærksomme på at give børn den nærhed, som de beder om. Der er altid plads til at få et kram eller sidde hos en voksen, hvis det er det, barnet har lyst til et stykke tid. Dette hjælper barnet til at udvikle et sundt forhold til berøring og intimitet.
- Vi bruger vores udendørs faciliteter meget og nærområdet til småture næsten dagligt. Dette skaber rum til motorisk udfoldelse og mere støjende aktiviteter for børnene når de er ude.
- Vi laver daglige samlinger, hvor der til sang laves forskellige fagter, der udfordrer børnenes motorik. Der laves også deciderede sanglege, hvor hele kroppen er i brug.

- Vi skaffer forskellige ting til aktiviteter, der på en god måde udfordrer barnet motorisk. F.eks. cykler, små gynger, kravle tunneller, tage tøj af og på m.m.
- Vi udfordrer børnenes grundlæggende færdigheder. F.eks. ved at øve på at gå op og ned ad trappe, løbe/rulle på nogle bakker, vi har i nærheden af dagplejen.
- Vi lære dem at gå selv ved siden af barnevognen eller for de helt store at lære at gå to og to med hinanden i hånden.
- Vi leger og tumler med børnene i det daglige med vægt på at udfordre de forskellige sanser især de primære.
- Vi laver aktiviteter, hvor barnet udfordres til nye og anderledes bevægelsesmønstre.
- Vi hører en masse musik, hvilket for de fleste børn er en naturlig katalysator for at bevæge sig og danse.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Vi bruger naturen i alle årstider. Alt slags vejr har sin charme og udviklingsmuligheder for barnet. Vi er en udedagpleje 😊

En tur har ikke altid et mål. Hvis man finder en snegl eller lignende kan den pludseligt blive målet for turen. Det er ofte børnene, der sætter dagsordenen for hvad der sker på turene efter hvilke ting, de finder spændende at kigge på og tale om. Vi følger børnenes spor.

- Vi gør børnene fortrolige med mange slags vejr og gør dem vant til at have det sjovt, på trods af at nogle ville kalde det dårligt vejr. Vi kælker og slås med sne, når der er sne, vi pjasker i vandpytter, når det regner og kan have bare tæer i sandkassen, når det er solskin.
- Vi lærer børnene at lytte til naturen og at omgås den med respekt
- Vi er opmærksomme på, hvad der fanger børnenes interesse i naturen. Der er mange sansemæssige, fantasifulde og faktuelle oplevelser at hente i naturen. F.eks. kan man stoppe op, når et barn ser en myre, og snakke om, hvor myren bor, hvor den er på vej hen og om den har en mor og far. Vi kan blive bange og eller grine, når den kravler på

armen og barnet kan inspireres af de andre til alligevel at turde lade den kravle på sig.

- Vi indsamler forskellige materialer i naturen. F.eks. bliver der samlet bog og kastanjer om efteråret.
- Vi har ladcykler, så vi kan komme på længere ture. Dette giver mulighed for en større vifte af naturoplevelser og naturprojekter.

Disse ting understøtter vi f.eks. ved at:

- Vi konstruerer lege og situationer, således at børnene på det niveau, de er på, kan udvikle sig socialt og forståelsesmæssigt i forhold til omverdenen.
- Temaer omkring jord til bord, høste/smage samt at lære om bæredygtighed
- Vi ser og lytter til børnene og giver dem tid til at udtrykke sig.
- Vi viser forståelse for og kopierer børnenes udtryk, så de føler sig set og forstået.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I vores dagpleje lægger vi stor vægt på frihed inden for rammerne. Med det for øje kræves to overordnede ting, som begge er vigtige faktorer i den kulturelle udvikling:

1. Vi danner børnene til at kunne fungere i den gængse kultur, som de dels møder i deres liv uden for institutionen og senere vil møde i deres videre institutionsliv.
 - Vi lærer børnene at begå sig med andre såvel børn som voksne og at tage hensyn til sine egne og hinandens behov og ønsker.
 - Vi lærer børnene vaner, rutiner og omgangsformer i forbindelse med dagligdags gøremål. F.eks. omkring måltider, samlinger, påklædnings-situationer og lign.
 - Vi opstiller retningslinjer for, hvad børnene må og ikke må og hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Vi er tydelige omkring, hvad vi mener, således at børnene kan aflæse og forstå det og kan se, hvornår der er tale om alvor og leg.
 - Traditioner/Højtider er en naturlig del af årshjulet.

- Selv om vi er tydelige og arbejder ud fra mange vaner og rutiner, er vi også klar til at ændre på vores opfattelse og måder at gøre tingene på, hvis børnene udviser andre behov.

2. Indenfor disse rammer, gør vi meget ud af, at børnene skal have lov til at udfolde deres egen personlighed og udtrykke sig på den måde, de har lyst til.

- Vi støtter børnene i at udtrykke sig og finde glæde i at ville videregive og dele deres oplevelser, fantasier og følelser med andre.
- Vi arrangerer musikalsk legestue, samlesang i kirken for at skabe en fortrolighed med kirken

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Evaluering og dokumentation

Vi dokumenterer visuelt årets læring ved hjælp af fotos og supplere tekst til forældrene via vores digitale system.

Desuden arbejder vi projektorienteret og undervejs dokumenteres emnerne hos dagplejeren, som efter noget tid pilles ned og giver plads til andre

projekter. Desuden lever oplevelser og aktiviteter videre i personalets tilgang til den vedvarende fællesfortælling om fællesskabet i dagplejen.

Formålet med den visuelle og fortællende tilgang er, at læringen synliggøres og gøres til genstand for dialog, for eftertanke og fortolkning af både dagplejere, børn og forældre. På denne måde inddrages børn og forældre i evalueringen af de kontekstuelle læreplaner, en evaluering der skal forstås som refleksion og udforskning; en delt erfaring, som handler om at skabe ny forståelse, ny viden og nye veje, snarere end at måle forudbestemte mål eller bestemte normer for udviklingstrin.

Vi foretager derfor løbende evalueringer af vores læreplan i takt med at projektaktiviteterne. Tilegnelse af viden foregår dels på personalemøder hvor det er et fast punkt. Ligeledes evalueres overgangen til børnehaven med børnehaven.

For at følge børnenes trivsel er der møder med dagplejepædagogen, hvor børnenes personlige, sociale, kropslige og kognitive liv og læring følges. Vi anvender her trivselsskemaer, 2½ års skemaer, TRAS-skemaer og logbogsnotater til eget intern brug.

Den pædagogiske læreplan er senest evalueret juni 23. på et personalemøde.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud